

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/404.**

Benyújtás dátuma: **2026-07-21 19:55**

Parlex azonosító: **ROSPJUBJ0001**

Címzett: **Forsthoffer Ágnes, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Ruff Bálint György, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Dr. Törőcsikné Dr. Görög Márta, igazságügyi miniszter**

Törvényjavaslat címe: **Az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének teljes körű feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltáráról**

A Kormány nevében benyújtom az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének teljes körű feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltáráról szóló törvényjavaslatot.

2026. évi törvény

az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének teljes körű feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltáráról

[1] A demokratikus jogállam működésének nélkülözhetetlen feltétele a múlt megismerhetősége és a közintézmények működésének átláthatósága. A maradandó értékű köziratokhoz való hozzáférés nem csupán elősegíti a tudományos kutatást, hanem a társadalmi bizalmat is erősíti, illetve hozzájárul a nemzeti emlékezet hiteles megőrzéséhez.

[2] Az Országgyűlés az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény elfogadásával döntött az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról, amely működésével a mai napig hozzájárul az elmúlt rendszer állambiztonsági szolgálatainak tevékenységének megismeréséhez és az áldozatok információk kárpótlásához. Az Országgyűlés elismeri, hogy ez a levéltári iratanyag a nemzet közös történeti örökségének részét képezi, így az e források megismerése nem kizárólag a tudományos közösség érdeke, hanem azt is elősegíti, hogy a magyar társadalom, az érintettek és leszármazóik múltjukat megismerhessék és értelmezhessék.

[3] Az Országgyűlés fontos közérdeknek tekinti, hogy a közfeladatot ellátó szervek által keletkeztetett, illetve őrzött iratok a lehető legszélesebb körben kutathatóvá és hozzáférhetővé váljanak. A nyilvánosság főszabálya erősíti a közélet átláthatóságát, továbbá elősegíti a történeti tények feltárását, ezáltal pedig hozzájárul a közéletben folyó vitákhoz, illetve a demokratikus közvélemény kialakulásához.

[4] Az Országgyűlés ugyanakkor megerősíti azt is, hogy az iratok nyilvánosságának biztosítása során az emberi méltóság, a magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok, valamint a kegyeleti jog védelme alapvető követelmény. Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárban kezelt iratok történeti kutatását és a múltat megismerni kívánó polgárok informálódását olyan garanciák mellett kell érvényesíteni, amelyek az érintettek jogait és jogos érdekeit megfelelően oltalmazzák, ugyanakkor amelyek megfelelő figyelemmel vannak a közérdekű adatok megismeréséhez való jog és az információk kárpótlás érvényesítésére is.

[5] Az Országgyűlés célja olyan korszerű szabályozás megteremtése, amely – a digitális technológiák lehetőségeit is felhasználva, a Levéltár hivatalos honlapján keresztül – elősegíti az iratok megismerhetőségét, kutathatóságát és hosszú távú megőrzését.

[6] Az Országgyűlés e törvény elfogadásával végül kifejezésre juttatja azt is, hogy az információs szabadság, a múlt feltárása és a közéleti nyilvánosság egymást erősítő alkotmányos értékek. A történeti forrásokhoz való hozzáférés biztosítása a jövő nemzedékei iránti felelősségből fakadó kötelezettség is, a szabályozás hozzájárul a demokratikus közösség önismeretéhez is.

[7] E törvény közvetlenül az 1956. évi forradalom és szabadságharc kitörésének hetvenedik évfordulója előtt lép hatályba. Az Országgyűlés ezzel is kifejezi azon meggyőződését, hogy a szabadság örökségéhez nemcsak a politikai önrendelkezés, hanem a múlt megismerésének szabadsága, a közügyek átláthatósága és a történelmi igazságok megismerése is hozzátartozik.

[8] A fentiekre figyelemmel az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

1. A törvény hatálya

1. §

(1) E törvény hatálya kiterjed a következő iratokra és az ezen iratokban foglalt adatokra:

- a) a Belügyminisztérium volt III. Főcsoportfőnökségénél, ennek területi és helyi szerveinél, illetve elődeiknél (a Magyar Államrendőrség budapesti és vidéki főkapitányságainak Politikai Rendészeti Osztályain és a Gazdasági Rendészeti Osztályok operatív csoportjaiban, a Magyar Államrendőrség Államvédelmi Osztályánál, a Belügyminisztérium Államvédelmi Hatóságánál, az Államvédelmi Hatóságnál, 1953 és 1956 között a Belügyminisztérium államvédelmi feladatokat ellátó szervezeti egységeinél, a Belügyminisztérium Politikai Nyomozó Főosztályánál), a Belügyminisztérium Határőrség Felderítő Osztályánál, valamint a Honvédelmi Minisztérium volt Katonapolitikai Osztályán, a Katonapolitikai Csoportfőnökségén, a Katonai Elhárító Főcsoportfőnökségén, a IV. Főcsoportfőnökségén, a Magyar Néphadsereg Vezérkara 2. Csoportfőnökségén, a Belügyminisztérium volt Külügyi Osztályánál, a Nemzetközi Kapcsolatok Osztályánál, a Belbiztonsági Osztályánál, az Állambiztonsági Operatív Nyilvántartó Osztályánál keletkezett vagy irattári anyagukba tartozott iratok,
- b) az a) pontban fel nem sorolt, de a Belügyminisztérium volt III. Főcsoportfőnökségénél és elődeinél, a Honvédelmi Minisztérium volt Magyar Néphadsereg Vezérkara Felderítő Csoportfőnökségénél és elődeinél keletkezett és irattári anyagukba tartozott iratok,
- c) a Belügyminisztérium Személyzeti Főosztályánál a Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökségének alkalmazottaival és a „titkos”, illetve a „szigorúan titkos” állományú munkatársaival kapcsolatban keletkezett és irattári anyagukba tartozott iratok,
- d) az egyes fontos, valamint közbizalmi és közvélemény-formáló tisztségeket betöltő személyeket ellenőrző bizottságnál keletkezett és irattári anyagukba tartozott iratok,
- e) az 1945. január 1. és 1960. április 1. között a magyar hatóságok határozata alapján végrehajtott, zárt táborszerű fogva tartásra (internálás, kényszermunka), közbiztonsági őrizetre, kényszerlakhely kijelölésre (kitelepítés) vonatkozó iratokból a Belügyminisztériumban kialakított gyűjtemény,
- f) az egykori Belügyminisztériumban vagy más államigazgatási szervnél keletkezett, valamint a már más közlevéltárakban és nyilvános magánlevéltárakban őrzött államvédelmi, illetve állambiztonsági adatokat is tartalmazó iratok másolatai.

(2) E törvény alkalmazásában:

1. *anonimizálás*: a személyes adat személyazonosításra alkalmatlanná tétele az érintett és a személyes adat közti kapcsolat kizárásával;
2. *állambiztonsággal együttműködő személy*: az a személy,
 - a) aki az e törvény hatálya alá tartozó iratokat keletkeztető szervezetekkel titkos együttműködést vállalt vagy ténylegesen folytatott, vagy valamely szervezet részére együttműködés keretében jelentést adott, vagy egyéb módon információt szolgáltatott, feladatot hajtott végre, vagy operatív tevékenységükhöz más módon hozzájárult, vagy
 - b) akit az e törvény hatálya alá tartozó iratokat keletkeztető szervezetek „hivatalos kapcsolatként”, „társadalmi kapcsolatként” vagy „alkalmi kapcsolatként” tartottak nyilván;
3. *B-dosszié*: a beszervezett vagy sikertelenül beszervezni próbált személyre vonatkozó iratok – így különösen fényképes kérdőív, adatlap, önéletrajz, környezettanulmány, beszerzési nyilatkozat, jelentés a beszerzés lefolyásáról, kiképzési terv, jelentés a kapcsolattartási módszerekről – összegyűjtésére szolgáló dosszié;
4. *B-napló*: a B-dossziék irattározásakor használt nyilvántartó könyv;
5. *érintett*: minden olyan természetes személy, akinek személyes adata az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára kezelésében levő iratokban szerepel;
6. *harmadik személy*: a hivatásos alkalmazott, a megfigyelt személy és az állambiztonsággal együttműködő személy fogalma alá nem eső más természetes személy, akiről az 1. § (1)

- bekezdés a) és b) pontjában meghatározott iratokat keletkeztető szervezetek adatokat kezeltek;
7. *hatos karton*: az állambiztonsági hálózati nyilvántartás részét képező, a beszervezettekről és a meghíúsult beszervezések személyeiről kiállított – 6-os számmal jelzett – karton, a karton első oldalán a beszervezett személyes adatai, a hátoldalán a beszervezéssel kapcsolatos adatok találhatók;
 8. *hivatásos alkalmazott*: az a személy, aki az e törvény hatálya alá tartozó iratokat keletkeztető szervezetekkel hivatásos szolgálati viszonyban állt, ideértve a „titkos” és a „szigorúan titkos” állományú munkatársakat is;
 9. *hozzátartozó*: a házastárs, az élettárs – feltéve, hogy a házasság, illetve az élettársi közösség az irat keletkezésekor és az érintett halálakor is fennállt –, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és nevelt gyermek, az örökbefogadó, a mostoha- és nevelőszülő, a testvér, továbbá az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa;
 10. *irat*: a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 3. § c) pontjában meghatározott irat;
 11. *kérelmező*: az érintett, a kutató és a 10. § szerint az adatokat megismerő személy;
 12. *mágnesszalagon tárolt adat*: az állambiztonsági szolgálatok által az Egységes Gépi Prioráló Rendszerben tárolt adatokról mágnesszalag adathordozón, archiválási célból készített fizikai másolat;
 13. *megfigyelt személy*: az a természetes személy, akiről az 1. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott iratokat keletkeztető szervezetek célzottan, nyílt vagy titkos információgyűjtés során adatokat gyűjtöttek;
 14. *nemzetbiztonsági érdek*: a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 74. § a) pontjában meghatározott érdek.

(3) Minden egyes adattal kapcsolatosan külön kell megállapítani azt, hogy az érintett állambiztonsággal együttműködő személynek, megfigyelt személynek, hivatásos alkalmazottnak, vagy harmadik személynek minősül-e. Az érintett jogállását az adott adat tekintetében annak vizsgálata alapján kell megállapítani, hogy az adat felvétele milyen célt szolgált.

2. Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára tevékenysége, jogállása

2. §

Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára (a továbbiakban: Levéltár) mint állami szaklevéltár feladata az e törvény hatálya alá eső iratok

- a) átvétele, nyilvántartása, szakszerű kezelése és feldolgozása, illetve azok biztonságos megőrzése, valamint
- b) – a kutatók és a múltat megismerni kívánó más személyek általi – kutatásának és kutathatóságának elősegítése, illetve az ehhez kapcsolódó szolgáltatások nyújtása.

3. §

(1) A Levéltár központi költségvetési szerv, amely az Országgyűlés költségvetési fejezetén belül önálló címet alkot. A Levéltár gazdasági szervezettel rendelkezik.

(2) A Levéltár főigazgatója a Levéltár működéséről az Országgyűlés 6. § (1) bekezdésében meghatározott bizottságának évente beszámol.

4. §

(1) Az 1. § (1) bekezdésében meghatározott iratokat és adatokat a Levéltár jogosult átvenni és kezelni, kivéve, ha arra a közfeladatot ellátó szervnek ügyviteli szempontból még rendszeresen szüksége van.

(2) A Levéltár jogosult átvenni és kezelni a nemzetbiztonsági szolgálatok iratait.

5. §

A Levéltár

- a) az e törvényben meghatározott feltételekkel biztosítja az érintettek számára személyes adataik megismeréséhez való joguk gyakorlását;
- b) az e törvényben meghatározott feltételekkel biztosítja a kutatási tevékenység folytatását;
- c) ellátja az Ltv.-ben meghatározott feladatokat;
- d) feltárja, nyilvántartja és gyűjti, illetve másolatban beszerzi a külföldi állambiztonsági szervek magyar vonatkozású iratanyagait;
- e) másolatot készít a más levéltárba került és államvédelmi, illetve állambiztonsági adatokat is tartalmazó iratokról azzal, hogy a másolatkészítés lehetőségét az iratot őrző levéltár biztosítja,
- f) gondoskodik az e törvényben meghatározott adatok, illetve az azokat tartalmazó iratok nyilvános közzétételéről, továbbá a d) pont szerinti feltáró tevékenysége keretében a nyilvánosságot tájékoztatja.

6. §

(1) A Levéltár élén főigazgató áll. A főigazgatót és a főigazgató véleményének kikérése után helyettesét az Országgyűlés elnöke hat évre nevezi ki. A jelöltek kiválasztása nyilvános pályázat útján történik. A jelölteket kinevezésüket megelőzően az Országgyűlés nemzetbiztonsági ügyekkel foglalkozó bizottsága, valamint kulturális- és sajtóügyekkel foglalkozó bizottsága meghallgatja.

(2) A Levéltár főigazgatójának és helyettesének megbízatása megszűnik

- a) a megbízatási időtartam lejártával,
- b) a lemondásával,
- c) a halálával,
- d) a felmentésével,
- e) a tisztségére való méltatlanságának megállapításával, valamint
- f) összeférhetetlenség megállapításával.

(3) Az Országgyűlés elnöke a Levéltár főigazgatóját, illetve a főigazgató-helyettesét felmenti, ha neki fel nem róható okból kilencven napon túlmenően nem képes eleget tenni megbízatásából eredő kötelezettségeinek.

(4) Az Országgyűlés elnöke a Levéltár főigazgatójának, illetve a főigazgató-helyettesének tisztségre való méltatlanságát megállapítja, ha a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szándékos bűncselekmény elkövetésében bűnösségét megállapította, illetve ha neki felróható okból kilencven napon túlmenően nem tesz eleget a megbízatásából eredő kötelezettségeinek.

(5) Nem lehet a Levéltár főigazgatója, főigazgató-helyettese az,

- a) aki a kinevezés időpontját megelőző tíz évben a Kormány tagja, a miniszterelnök politikai igazgatója, államtitkár, közigazgatási államtitkár, helyettes államtitkár, párt országos szervének tisztségviselője vagy alkalmazottja volt, valamint
- b) aki a volt Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökség és elődei alkalmazásában állt, vagy azok jelentéseit megkapta, illetve e szervekkel kapcsolatban álló, állambiztonsággal

együttműködő személy volt.

(6) A Levéltár főigazgatója, főigazgató-helyettese a tudományos, az oktatói, a művészeti, a szerzői és szabadalmi jogi védelem alá eső, továbbá lektori, szerkesztői tevékenységre irányuló megbízási jogviszony kivételével más megbízást nem fogadhat el, kereső tevékenységet nem folytathat, nem lehet gazdasági társaság vezető tisztségviselője, felügyelőbizottság tagja.

(7) A Levéltár főigazgatója, főigazgató-helyettese az összeférhetlenségre alapot adó valamely okot annak keletkezését követően haladéktalanul bejelenti az Országgyűlés elnökének. Az összeférhetlenségi okot a kinevezéstől, illetve a keletkezésétől számított 30 napon belül meg kell szüntetni, ennek hiányában az Országgyűlés elnöke a Levéltár főigazgatója, főigazgató-helyettese összeférhetlenségét megállapítja.

(8) A kinevezés és a felmentés kivételével a munkáltatói jogokat a Levéltár főigazgatója tekintetében az Országgyűlés Hivatala főigazgatója gyakorolja.

(9) A Levéltár munkatársaira a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(10) A Levéltár főigazgatója a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 1. melléklet I. pontjában foglalt Illetménytábla szerinti közigazgatási államtitkári illetmény felső határának megfelelő illetményre, a főigazgató-helyettes a Kit. 1. melléklet I. pontjában foglalt Illetménytábla szerinti helyettes államtitkári illetmény felső határának megfelelő illetményre jogosult. A Levéltár főigazgatója és a főigazgató-helyettese egyéb juttatásait az Országgyűlés elnöke állapítja meg.

(11) A Levéltár főigazgatója és a főigazgató-helyettese minden naptári évben húsz munkanap vezetői pótszabadság igénybevételére jogosult.

7. §

(1) A főigazgató a Levéltár által kezelt, a minősített adatok védelmére szolgáló rendszerek és intézkedések adatai tekintetében a minősített adatok védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) szerinti minősítői jogkört gyakorol.

(2) A Levéltár működésére az Ltv. szabályait az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. Az Ltv. 28. §-a a Levéltár eljárására nem alkalmazható.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatoktól átvett és kezelt iratok tekintetében az Ltv. szabályait kell alkalmazni.

(4) A Levéltár az e törvény alapján a kérelmező számára meg nem ismerhető adatokat is tartalmazó iratot olyan módon teszi hozzáférhetővé a kérelmező számára, hogy a kérelmező által meg nem ismerhető adatok anonimizálásával ad az iratról másolatot. A megfigyelt személy számára minden, az iratokról készült másolatot soron kívül és térítésmentesen kell biztosítani.

(5) A Levéltár a minősített adatok vonatkozásában gondoskodik a minősített adatok védelmével kapcsolatos szabályok betartásáról.

(6) A Levéltár gondoskodik az átvett, valamint a keletkező iratok egységes szempontok alapján történő nyilvántartásáról és kezeléséről.

3. A Levéltárban kezelt adatok érintettek és harmadik személyek általi megismerhetősége, tudományos kutatása

8. §

- (1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti iratok kizárólag az Ltv. szabályai alapján, a Levéltárban selejtezhetőek.
- (2) A közfeladatot ellátó szervnél őrzött olyan iratot, amely a Levéltár feladatkörébe tartozik – ha szükséges, másolat elkészítését követően –, a Levéltárnak át kell adni. Amennyiben az irat más dokumentumoktól fizikailag nem választható szét, másolati példányt kell kiadni.
- (3) A Levéltár megőrzésébe került olyan iratot, amely más szerv már közlevéltárban vagy nyilvános magánlevéltárban őrzött irattári anyagának szerves részét képezi, és nem tartozik a Levéltár feladatkörébe tartozó iratok körébe, a Levéltár – a szükséges másolatok elkészítését követően – az iratokat őrző levéltárnak adja át. Amennyiben az irat más dokumentumtól fizikailag nem választható szét, másolati példányt kell kiadni.

9. §

- (1) A megfigyelt és a harmadik személy megismerheti a rá vonatkozó adatokat, továbbá
- a személyes érintkezéseit rögzítő vagy leíró adatokat,
 - azokat az iratokat, amelyeknek a személyes adatokkal együtt történő megismerését az irat keletkezésekor hatályos jogszabály lehetővé tette,
 - a róla szóló anyagban lévő és e törvény alapján bárki által megismerhető adatokat.
- (2) A megfigyelt személy megismerheti a róla jelentő, illetve vele foglalkozó állambiztonsággal együttműködő személy, hivatásos alkalmazott természetes személyazonosító adatait.
- (3) A megfigyelt személy, illetve a harmadik személy megismerheti és a harmadik személy, illetve a megfigyelt személy hozzájárulásával nyilvánosságra hozhatja a megfigyelt és a harmadik személy között történt személyes érintkezéseket – így különösen valamely személyes találkozásról, beszélgetésről gyűjtött – rögzítő vagy leíró adatokat.
- (4) A megfigyelt személy nyilvánosságra hozhatja az (1) és (2) bekezdés alapján megismert adatokat, más megfigyelt és harmadik személy személyes adatainak kivételével.
- (5) Az állambiztonsággal együttműködő személy és a hivatásos alkalmazott megismerheti és nyilvánosságra hozhatja a kizárólag vele kapcsolatba hozható személyes adatokat.
- (6) A megfigyelt vagy harmadik személy halálát követően az elhunytat életében megillető jogok az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 25. §-a szerint érvényesíthetőek azzal, hogy kifejezett rendelkezés hiányában – illetve ha azt az elhunyt írásban nem tiltotta meg, vagy azt törvény nem zárja ki – az érintett hozzátartozója az elhunytat még életében megillető hozzáférés jogát időbeli korlátozás nélkül gyakorolhatja.
- (7) Az érintett az iratokban szereplő, rá vonatkozó adatok tekintetében a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások szerinti helyesbítéshez való jogát kizárólag kiegészítő nyilatkozat útján történő kiegészítéssel gyakorolhatja. Ha az érintett az iratra vonatkozóan e jogát gyakorolja, a Levéltár haladéktalanul intézkedik e nyilatkozatának az iratok közötti elhelyezése, továbbá – ha az irat 14. § szerinti közzétételére sor került – a nyilvánosságra hozott iratok között történő oldalhú

közzététele iránt.

10. §

(1) Anonimizált formában bárki megismerheti és nyilvánosságra hozhatja a Levéltárban kezelt iratokat.

(2) Az érintett adatai a halálozási évét követő öt év után – a (3) és (4) bekezdés keretei között – anonimizálás nélkül megismerhetők. Ha a halálozás éve nem ismert, a védelmi idő az érintett születésétől számított kilencven év, ha pedig a születés és a halálozás időpontja sem ismert, az irat keletkezésétől számított hatvan év.

(3) Az érintett halálozási évét követő hatvan évig anonimizáltan sem ismerhetők meg a faji eredetre, a nemzeti, nemzetiségi és etnikai hovatartozásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az egészségi állapotra, kóros szenvedélyre és szexuális életre vonatkozó adatok. Ha a halálozás éve nem ismert, a védelmi idő az érintett születésétől számított százhusz év, ha pedig a születés és a halálozás időpontja sem ismert, az irat keletkezésétől számított kilencven év.

(4) Nem kell anonimizálni azokat a (2) bekezdés szerinti adatokat,

- a) amelyeket nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló rendezvényeken közszereplésekkel kapcsolatban rögzítettek,
- b) amelyeket már jogszerűen nyilvánosságra hoztak,
- c) amelyek a hivatásos alkalmazott és a közszereplő állambiztonsággal együttműködő személy azonosításához szükségesek,
- d) amelyek megismeréséhez az érintett írásban hozzájárult.

(5) Bárki nyilvánosságra hozhatja azon adatokat, amelyeket e törvény rendelkezései szerint nem szükséges anonimizálni.

11. §

(1) A Levéltár a kutató számára a tudományos célból történő kutatást az Ltv. rendelkezései szerint – a (2) bekezdés szerinti korlátozásokkal – engedélyezi, azzal, hogy az Ltv. 24. § (3) bekezdése szerinti támogató állásfoglalás csatolása nem szükséges.

(2) A kutató a faji eredetre, a nemzetiségi és etnikai hovatartozásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, illetve az érintett egészségi állapotára vonatkozó adatokat – a védelmi időn belül – csak betekintés útján vagy – ha másolatkészítésre kerül sor – anonimizálva ismerheti meg, kivéve, ha a kutató – a (3) bekezdés szerint – kifejezetten anonimizálás nélkül kéri az adatok megismerését.

(3) A Levéltár a (2) bekezdés szerinti adatok anonimizálás nélküli másolatkészítéssel járó megismerését akkor engedélyezi, ha

- a) a megfigyelés célja a faji eredettel, a nemzetiségi és etnikai hovatartozással, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződéssel összefüggésbe hozható vagy
- b) az érintett egészségügyi állapotára vonatkozó adat az állambiztonsági tevékenységet végző szervek működésével összefüggésbe hozható, és

a kutató nyilatkozatában rögzíti, hogy kutatásához ezen adatok megismerése valószínűsíthetően szükséges.

4. A minősített adatok rendszeres és soron kívüli felülvizsgálata és a Minősített Iratok Felülvizsgálatát Segítő Tanácsadó Bizottság

12. §

Az 1. § (1) bekezdése szerinti iratokban található minősített adatokat a Mavtv.-ben meghatározottakon túl rendszeresen – legalább kétévente – vagy a minősített iratot kezelő nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter felhívására soron kívül felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során annak a minősített adatnak a minősítése tartható fenn, amely

- a) olyan személyre vonatkozik, aki 2020. január 1-je után a nemzetbiztonsági szolgálatok állományába tartozott, vagy azokkal titkosan együttműködött,
- b) olyan, az 1. §-ban meghatározott szerveknél végzett tevékenységre vonatkozik, amely miatt az érintettet külföldön kiutasítás, beutazási tilalom vagy büntetőeljárás fenyegetné,
- c) olyan személyre vonatkozik, akinek az 1. §-ban meghatározott szerveknél végzett tevékenysége miatt alaposan feltehető, hogy személyének felfedése esetén e tevékenysége miatt ellene vagy hozzátartozójával szemben az életet, a testi épséget, illetve a személyes szabadságot súlyosan sértő vagy veszélyeztető bűncselekményt követnek el,
- d) olyan állambiztonsággal együttműködő személy személyazonosságának felfedéséhez vezet, akinek megismerése nyilvánvalóan vagy kimutathatóan sértené Magyarország nemzetbiztonsági érdekeit,
- e) az azt jogszerűen birtokló szerv törvényben meghatározott feladatai ellátásához rendszeresen és elengedhetetlenül szükséges, feltéve, hogy e szükséglet az iratról történő másolatkészítéssel nem váltható ki,
- f) nyilvánosságra kerülése nyilvánvalóan vagy kimutathatóan sértené Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalását,
- g) nyilvánosságra kerülése nyilvánvalóan vagy kimutathatóan sértené Magyarország és valamely európai uniós, illetve az Európai Gazdasági Térségben vagy az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében részes tagállam közötti viszonyt,
- h) nyilvánosságra kerülése nyilvánvalóan vagy kimutathatóan sértené Magyarországnak a határon kívül élő magyarokért viselt felelőssége érvényesítéséhez fűződő érdekeit.

13. §

(1) A 12. § szerinti rendszeres vagy soron kívüli felülvizsgálat során minősítésében fenntartott, a nemzetbiztonsági szolgálatok kezelésében álló, az 1. § (1) bekezdése szerinti minősített adatot tartalmazó iratok (a továbbiakban: minősített iratok) kapcsán elvégzett felülvizsgálat támogatása és ellenőrzése céljából a Minősített Iratok Felülvizsgálatát Segítő Tanácsadó Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) működik.

(2) A Bizottság az (1) bekezdés szerinti célból

- a) közreműködik a minősített iratok minél teljesebb és szélesebb körű kutathatóságának, illetve nyilvánosságra hozhatóságának érdekében a minősített iratokban foglalt minősített adatok minősítésének feloldásához szükséges előzetes értékelés lefolytatásában, valamint ehhez kapcsolódóan javaslatot tesz a felülvizsgálat nyomán meghozandó minősítői intézkedésre,
- b) az a) pont szerint elvégzett szakmai, illetve értékelő munkájáról – a minősített adatok védelméről szóló előírások figyelembevételével – a nyilvánosság előtt rendszeresen beszámol, és nyilvános jelentést tesz közzé,
- c) további intézkedési javaslatokat fogalmazhat meg az a) pont szerinti célok elérése érdekében, valamint
- d) a feladatkörét érintő kérdésekben jogszabály megalkotását, módosítását vagy hatályon kívül helyezését kezdeményezheti az arra jogosult szervnél.

(3) A Bizottság tizenhárom tagból áll. A Bizottság elnökét és tagjait a Kormány határozatban nevezi ki határozatlan időtartamra. A Bizottság

- a) elnökére és négy – a nemzetbiztonsági szolgálatok állományába tartozó vagy egyéb nemzetbiztonsági gyakorlattal vagy szakismeretekkel rendelkező – tagjára a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért felelős miniszter, a polgári hírszerzési tevékenység irányításáért felelős miniszter és a honvédelemért felelős miniszter (a továbbiakban együtt: nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszterek) közösen tesz,
- b) hat – az elmúlt rendszer működésének feltárásában, illetve annak titkosszolgálati tevékenysége vizsgálata terén kiemelkedő szakértelemmel bíró történész vagy levéltáros végzettségű, továbbá az információs jogok vagy a minősített adatok védelme kapcsán kiemelkedő elméleti és gyakorlati ismeretekkel bíró jogász végzettségű – szakértői tagjára a kultúráért felelős miniszter tesz,
- c) két – a b) pontban meghatározott feltételeknek megfelelő – történész, levéltáros vagy jogász végzettségű tagjára az ellenzéki képviselőcsoportok közösen tesznek

javaslatot azzal, hogy a c) pont szerint javasolt – a b) pont szerinti feltételeknek megfelelő – tagokat a Kormány köteles kinevezni.

(4) A Bizottság elnöke és (3) bekezdés a) pontja szerinti tagja díjazásban nem részesül, és költségtérítésre nem jogosult. A Bizottság (3) bekezdés b) és c) pontja szerinti tagja – a kultúráért felelős miniszter által rendeletben meghatározott mértékű – díjazásra és – a Bizottságban végzett munkájához kapcsolódó utazási költségek és egyéb szükségletei fedezésére, a kultúráért felelős miniszter által rendeletben meghatározott mértékben és módon – költségtérítésre jogosult.

(5) A Bizottság tagja a feladatai ellátásához szükséges minősített adatokat – a Mavtv. rendelkezései szerint – személyi biztonsági tanúsítvány birtokában, titoktartási nyilatkozat kitöltését követően ismerheti meg, és köteles a minősített adat védelmére vonatkozó követelményeket megtartani.

(6) A Bizottság rendszeresen ülésezik, az üléseket a felülvizsgálandó minősített iratot kezelő nemzetbiztonsági szolgálat székhelyén vagy az ilyen iratainak őrzésére szolgáló egyéb helyen kell megtartani. A Bizottság ülései nem nyilvánosak, azokon csak a Bizottság tagjai, illetve a Bizottság által arra meghívott – személyi biztonsági tanúsítvány alapján vagy a minősített adatok megismerésére más módon jogosult – személyek vehetnek részt. A Bizottság a működésének e törvényben nem rendezett részletes szabályait – nyilvánosan közzétett – ügyrendjében határozza meg.

(7) A nemzetbiztonsági szolgálatok – az ezen iratokat, valamint a minősítés fenntartását igazoló és azt részletesen alátámasztó okokat tételesen megjelölő jegyzék útján – teljeskörűen beszámolnak a Bizottság számára a kezelésükben álló, a 12. § szerinti rendszeres vagy soron kívüli felülvizsgálatot követően minősítésében fenntartott minősített iratokról. A Bizottság az (1) bekezdés szerinti feladata ellátása érdekében valamennyi minősítésében fenntartott minősített iratot megismerheti és áttekintheti, továbbá a minősítés megismételt, soron kívüli felülvizsgálatának javasolt tartalmára – így a minősítés fenntartására vagy megszüntetésére – kiterjedően javaslatot tesz.

(8) A Bizottság javaslatot tesz a minősítőnek azon minősített iratok minősítésének haladéktalan megszüntetésére, amelyek minősítése fenntartását e törvény rendelkezései alapján – így különösen a (2) bekezdés szerinti célokat is figyelembe véve – nem tartja indokoltnak. A minősítő köteles a javaslatot megvizsgálni és a minősítést a Mavtv. rendelkezései szerint soron kívül felülvizsgálni, valamint – ha a minősítés megszüntetésére nem került sor, annak részletes okaira kiterjedően – annak eredményéről a Bizottságnak és a minősített iratot kezelő nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszternek tételesen beszámolni.

(9) A Levéltár számára – a 8. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – haladéktalanul át kell adni azon iratokat, amelyek tekintetében a (8) bekezdés szerinti javaslat nyomán elvégzett

oron kívüli felülvizsgálat alapján a minősítés megszüntetésére sor került.

(10) A Bizottság a döntéseit szótöbbséggel hozza meg.

(11) A nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszterek rendszeresen tájékoztatást nyújtanak a Kormány részére azon minősített iratok köréről, amelyek tekintetében a minősítés megszüntetésére a Bizottság javaslata ellenére nem került sor.

5. A Levéltár által közzétett és terjesztett adatok, továbbá a Levéltár feltáró tevékenysége

14. §

(1) Az e § szerinti adatokat tartalmazó iratokat a Levéltár hivatalos honlapján, digitális formában, személyazonosítás nélkül, – a meg nem ismerhető adatok kivételével – korlátozástól mentesen, kereshető formában bárki számára hozzáférhetővé teszi.

(2) A Levéltár kezelésében álló

- a) hatos kartonon felvett – az érintett személy személyi azonosítója, illetve a hatos karton hátoldalán esetlegesen szereplő, az érintett személy egészségi állapotára, kóros szenvedélyére, szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adat kivételével – valamennyi adat,
- b) B-naplóban felvett valamennyi adat,
- c) B-dossziében szereplő – az érintett személy egészségi állapotára, kóros szenvedélyére, szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok kivételével – valamennyi adat,
- d) mágnesszalagon tárolt adatokról készített valamennyi, a minősített adat fogalma alá nem eső leíró adat

közérdekből nyilvános adat.

15. §

A Levéltár feltáró tevékenysége keretében – az Infotv. 5. § (8) bekezdésére figyelemmel – a kezelésében álló iratokban szereplő további személyes adatot nyilvánosságra hozhat, ha az a Levéltárban kezelt iratokkal összefüggő történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.

6. Záró és átmeneti rendelkezések

16. §

Felhatalmazást kap a kultúráért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a Bizottság 13. § (3) bekezdés b) és c) pontja szerinti tagjának a 13. § (4) bekezdés szerinti díjazása, valamint költségtérítése mértékét és módját.

17. §

Ez a törvény 2026. október 20-án lép hatályba.

18. §

(1) Az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény 6. §-a alapján tett, az

adatok kutathatóságára vonatkozó tiltó nyilatkozatok e törvény hatálybalépésével hatályukat veszítik.

(2) Az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény szerint létrehozott Bizottság e törvény hatálybalépését követően változatlan formában folytatja tevékenységét.

(3) Minden természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles az 1. § (1) bekezdésében meghatározott és jogellenesen birtokában lévő iratokat – ideértve azok másodpéldányait és másolatait is – e törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül átadni.

(4) Aki a (3) bekezdésben meghatározott határidőn belül az ott meghatározott iratot a Levéltár részére rendelkezésre bocsátja, mentesül az iratok birtokban tartása miatt előírt hátrányos jogkövetkezmények – ideértve a büntetőjogi felelősség megállapítását is – alól.

19. §

A Levéltár – az e törvény hatálybalépésekor kezelésében lévő iratok tekintetében – a 14. § (2) bekezdés a) és d) pontja szerinti adatokat e törvény hatálybalépésével egyidejűleg, a 14. § (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti adatokat e törvény hatálybalépésének napjától folyamatosan, de legkésőbb 2026. december 31. napjáig teszi közzé.

20. §

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény

- a) 22. § (2) bekezdésében a „levéltári anyagban kutatást végző személy részére” szövegrész helyébe a „levéltári anyagban kutatást végző személy (a továbbiakban: kutató) részére” szöveg,
- b) 24. § (1) bekezdés nyitó szövegrészeiben a „harminc év” szövegrész helyébe az „öt év” szöveg lép.

21. §

Hatályát veszti az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény.

22. §

Hatályát veszti az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény végrehajtásáról szóló 43/2003. (III. 31.) Korm. rendelet.

Általános indokolás

Az Országgyűlés 1990 óta több alkalommal is kísérletet tett a kommunista diktatúra állambiztonsági szolgálatai által folytatott tevékenység feltárását elősegítő törvényi szabályozás megalkotására, ugyanakkor sem *az egyes fontos tisztségeket betöltő személyek ellenőrzéséről és a Történeti Hivatalról szóló 1994. évi XXIII. törvény* (a továbbiakban: Etv.), sem pedig *az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény* (a továbbiakban: ÁBTL tv.) nem vezetett az állambiztonsági szervek által végzett tevékenység teljes körű – a társadalmi igényeket is kielégítő – feltárásához, a múlt megismeréséhez, tisztázásához.

Az Alkotmánybíróság már a rendszerváltást követően meghatározta, hogy a személyes adatok védelméhez való jog része – amelyet az Alkotmánybíróság az e jog aktív oldalát is figyelembe véve következetesen információs önrendelkezési jogként tételez – az ún. információs kárpótlás, amely szerint az érintettek számára biztosítani kell az állambiztonsági szerveknél rájuk vonatkozó adatok megismerését.

Az Alkotmánybíróság döntéseiből az is következik, hogy az állambiztonsági szolgálatok által végzett tevékenység megismerhetősége nem csupán az információs önrendelkezési jog fontos eleme, hanem – a múlt feltárása és az igazság megismerése révén – a demokratikus jogállam működésének egyik alapvető követelménye is. Az állambiztonsági iratok teljes körű nyilvánosságának biztosítása során ekként megfelelő egyensúlyt kell teremteni az információs önrendelkezési jog gyakorlása, illetve más alapjogok és alkotmányos értékek védelme között, így tehát a megismerést lehetővé tevő szabályozásnak különös figyelemmel kell lennie az áldozatok emberi méltóságának, illetve a kegyeleti jog védelmére is.

A korábbi szabályozás számos hiányossággal küzdött már elfogadásának pillanatától, és így jelentősen megnehezítette a történelmi kutatást, valamint a múlt feltárására irányuló társadalmi célok megvalósítását. Mindezekre figyelemmel érkezett az idő arra, hogy a korábbi ÁBTL tv. módosítása helyett az Országgyűlés egy új törvény megalkotásával pótolja a mulasztást, különös figyelemmel arra is, hogy a 2026. év egyúttal az 1956-os forradalom és szabadságharc 70. évfordulója. E történelmi pillanat alkalmas arra, hogy az elmúlt évtizedek adósságait törlesztve az Országgyűlés maradéktalanul megteremtse a múlt feltárásának alapjait, továbbá – a szemléletváltás mentén a transzparencia elveinek érvényesítésével – adózzon az áldozatok emléke előtt.

Az iratok nyilvánosságának biztosítása során az emberi méltóság, illetve a magánélet – és az elhunyt áldozatok emlékének – tiszteletben tartása alapvető követelmény, így az érintettek hozzáférési jogának gyakorlását és a tudományos kutatás szabadságát olyan garanciák mellett kell érvényesíteni, amelyek az érintettek alapvető jogait egyidejűleg megfelelően oltalmazzák.

A szabályozás célja továbbá olyan korszerű szabályozás megteremtése, amely – a digitális technológiák lehetőségeit is felhasználva – a fenti szempontokat is figyelembe véve biztosítja az

iratok hozzáférhetőségét, kutathatóságát és hosszú távú megőrzését.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

A javaslat – a hatályos szabályozásra építve – meghatározza a szabályozás tárgyi hatályát, valamint rögzíti az alapvető fogalmak meghatározását.

2-7. §

A javaslat meghatározza az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának (a továbbiakban: Levéltár) feladatait, jogállását, szervezetét és működésének alapvető szabályait.

A javaslat e körben megerősíti a Levéltár szerepét mint a kommunista diktatúra állambiztonsági iratanyagának központi őrzőjét, egyben bővíti feladatait a digitális hozzáférés biztosítása és a nyilvánosság tájékoztatása terén.

8. §

A javaslat az állambiztonsági iratok megőrzésének és átadásának szabályait rendezi annak érdekében, hogy a törvény hatálya alá tartozó iratok egységes levéltári kezelésbe kerüljenek.

9-11. §

A javaslat tételesen meghatározza az érintettek, hozzátartozóik, valamint a tudományos kutatók adatmegismerési jogosultságait.

A javaslat erősíti az érintettek jogainak érvényesülését, egyszerűsíti a hozzáférési szabályokat, lehetővé teszi a megfigyelt személyek számára a velük kapcsolatban eljáró személyek és hivatásos állományú alkalmazottak azonosítását, valamint biztosítja a hozzátartozók számára az elhunytakat illető hozzáférési jogok gyakorlását is.

Az érintettek – és meghatározott hozzátartozóik – ekként a jövőben is teljeskörűen megismerhetik a rájuk vonatkozó adatokat, illetve a javaslat valamennyi állambiztonsági irat anonimizált megismerhetőségét is biztosítja bárki számára, valamint – a törvényben meghatározott védelmi idő elteltével – lehetővé teszi az ezen adatok anonimizálás nélküli megismerhetőségét is.

Új elemként jelenik meg, hogy a vonatkozó védelmi idő a 2003. évi III. törvény szabályozásában alkalmazott harminc év helyett öt évre módosul, ha az érintett születési és halálozási időpontja egyaránt ismert, míg a további esetkörökben a hatvan-, illetve kilencvenéves védelmi idő fenntartása továbbra is indokolt.

A szabályozás felülvizsgálatának oka többek között az is, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 25. §-a is kizárólag az érintett halálát követő öt éven belül teszi lehetővé az elhunytat életében megillető jogok gyakorlását az érintett által arra felhatalmazott személy, továbbá – ha ilyen felhatalmazást nem adott – hozzátartozója számára, így az egyes adatvédelmi szabályozások közötti összhang megteremtése az e törvény keretei között is indokolt.

A javaslat további újítása, hogy a kutatók tevékenységét szinte teljességében a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) hatálya alá vonja, így a kutatók a jövőben azon feltételekkel kutathatják a Levéltárban kezelt iratokat, mint amelyek más levéltári iratokra vonatkozóan is alkalmazandóak. A javaslat szerint ugyanakkor az Ltv. 24. § (3) bekezdése szerinti támogató állásfoglalás csatolása az Levéltárban kezelt iratok kutatásához nem volna szükséges.

A javaslat szerint továbbá, ha a kutató a faji eredetre, a nemzetiségi és etnikai hovatartozásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, illetve az érintett egészségi állapotára vonatkozó adatot kíván megismerni, ebben az esetben – a célhoz kötöttség és az adattakarékosság elvét is figyelembe véve – az ezen adatokra a kutató csak betekintési jogosultsággal rendelkezik és csak indokolt esetben készíttethet azokról másolatot.

E rendelkezések ugyanakkor nem korlátozzák a tudományos kutatók publikációs tevékenységét, illetve nem érintik az e kutatók által - tudományos vagy egyéb közleményeikben - közzétett, a Levéltár által kezelt iratok alapján megismert tényeken alapuló tudományos következtetések tartalmát sem. Az ilyen közleményekben szereplő tényeken alapuló következtetéseket a véleménynyilvánítás és a tudományos kutatás szabadsága tiszteletben tartásával kell megítélni.

12-13. §

A javaslat a minősített adatok rendszeres felülvizsgálatának szabályait állapítja meg, részletesen meghatározva azokat a kivételes eseteket, amikor az érintett iratnak a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) szerinti minősítésének fenntartása továbbra is indokolt nemzetbiztonsági szempontból.

A javaslat fenntartja továbbá – az e javaslattal párhuzamosan létrehozásra kerülő – a Minősített Iratok Felülvizsgálatát Segítő Tanácsadó Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság) is, amely történészek, levéltárosok, jogászok és nemzetbiztonsági szakemberek közreműködésével segíti annak vizsgálatát, hogy valóban csak a szükséges körben maradjanak fenn az állambiztonsági iratok

minősítései.

A szabályozás értelmében a nemzetbiztonsági szolgálatok – az ezen iratokat tételesen megjelölő jegyzék útján – teljeskörűen beszámolnak a Bizottság számára a kezelésükben álló minősített iratokról, mivel csak ennek ismeretében lehet képes a Bizottság a minősített adatok köréről tudomást szerezni és azokat felmérni.

A javaslat garanciális jelleggel rögzíti továbbá azt is, hogy haladéktalanul át kell adni a Levéltár számára azon iratokat, amelyek tekintetében a minősítés nem került fenntartásra, továbbá a nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter rendszeresen tájékoztatást nyújt a Kormány részére azon minősített iratok köréről, amelyek tekintetében a minősítés megszüntetésére a Bizottság ajánlása ellenére nem került sor.

14-15. §

A javaslat a hatályos szabályozáshoz képest új elemként meghatározza a Levéltárban őrzött iratokkal összefüggésben azon adatok körét, amelyek e törvény alapján közérdekből nyilvános adatnak minősülnek, valamint előírja azok digitális, kereshető formában történő közzétételét is.

A javaslat értelmében a Levéltár hivatalos honlapján, digitális formában, személyazonosítás nélkül, – a meg nem ismerhető adatok kivételével – korlátozástól mentesen, kereshető formában bárki számára hozzáférhetővé kell tenni a Levéltár kezelésében álló ún. hatos kartonokat, B-naplókat, B-dossziékat és a mágnesszalagon tárolt adatokról készített leiratokat, elősegítve az állambiztonsági szolgálatok tevékenységének nyilvános megvitatását, illetve serkentve az ezzel kapcsolatos társadalmi párbeszédet is.

A javaslat emellett kifejezetten felhatalmazza a Levéltárat arra is, hogy történeti feltáró tevékenysége keretében – a személyiségi jogok tiszteletben tartása mellett – további adatokat is nyilvánosságra hozzon, feltéve, hogy az a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.

16-22. §

Hatálybaléptető, felhatalmazó, átmeneti és hatályon kívül helyező, valamint a közzétételi kötelezettségek teljesítésének határidejét megállapító rendelkezések.

A javaslat ezen túlmenően a 10. §-ban szabályozottakat alapul véve az Ltv. módosítását is tartalmazza annak érdekében, hogy a védelmi idő – ha az érintett személy születési és halálozási dátuma ismert, továbbá, ha az irat keletkezése óta legalább harminc év eltelt – az Ltv. keretei között is egységesen, öt évben kerüljön meghatározásra, így a tudományos kutatók tevékenysége is jelentősen egyszerűsödik.

A javaslat külön rögzíti, hogy minden természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel

nem rendelkező szervezet köteles a törvény hatálya alá tartozó és jogellenesen birtokában lévő iratokat – ideértve azok másodpéldányait és másolatait is – átadni a Levéltárnak a törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül. Ennek elmulasztása esetén megállapítható lehet a minősített adattal visszaélés bűncselekménye, a minősített adatnak nem minősülő személyes adatok tekintetében pedig a személyes adattal visszaélés bűncselekménye.